

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25—; celoletno: Din. 100—.

V novo leto.

Z žalostnim obrazom stopamo v Evropi v novo leto. Visoke glave so v minulem letu reševale vsa mogoča vprašanja, a v treh vprašanjih ne morejo najti nobenega izhoda: o razorožitvi so se posvetovali na dolgo in široko, in uspeh: vedno hujše oboroževanje, in sredi minulega leta je izgledalo, kakor bi se imela kar začeti vojska; manjšinsko vprašanje je delalo mnogo skrbi, a niti za korak ga niso ublažili, nasprotno, poostriilo se je in postaja vedno bolj nevarno za evropski mir; gospodarsko vprašanje se je pogosto razmotrivalo, a zdi se, da ko se posvetujejo in iščejo rešitve, gospodarska kriza gre brzih korakov naprej in ji ni pomoči.

Ker smo tudi mi koroški Slovenci v tej Evropi, vse te evropske zadeve čutimo tudi na svojem telesu, pa še le zelo, ker smo na tako važnem delu. Marsikateremu se je v starem letu brala huda skrb na obrazu, da bi naši kraji ne postali prvo bojno polje v novi evropski vojni. Ta nevarnost še obstoja naprej. Zato obsojamo vse, ki se tako radi igrajo vojake in ljubimkujejo s fašisti, in ničesar bolj ne želimo, kakor da bi ideja miru zmagala na vsej črti. Vsaka nova vojna bi kopala grob Evropi in tudi nam. Naj bi bilo novo leto leto miru!

Manjšinsko vprašanje z veliko silo pretresa Evropo. Vsled nemške pritožbe o dogodkih na Poljskem in v Šleziji se bo o njem mnogo govorilo v novem letu. Vedno bolj se kaže, da posamezne države, ki imajo manjšine, niso voljne ublažiti to vprašanje ali ga celo rešiti po božjih in naravnih pravicah. Tudi naše manjšinsko vprašanje se ni premaknilo niti za korak naprej, četudi v Celovcu ravno tako vedó kakor mi in Nemci v Jugoslaviji, da bi rešitev našega vprašanja olajšala politični položaj v srednji Evropi. Čeravno so gospodje v Celovcu proti nam tako zapeti, vendar jim delamo velike skrbi. Danes že lahko povemo, da so lani poslali posebnega zastopnika za našima poslancema v Ženevo na manjšinski kongres. Ker smo v krogu evropskih manjšin, se manjšinsko vprašanje ne more rešiti brez nas in preko nas, in ker smo slovanska manjšina med nemškim narodom, smo še večjega pomena za mnogoštevilnejše nemške manjšine v slovanskih državah. Zato smo prepričani, da bodo razsodni deli nemškega naroda vsako leto bolj naši pomočniki, ne iz ljubezni do nas, ampak iz ljubezni do samega sebe. Mislimo, da smo z zadnjimi volitvami storili precejšen korak naprej. Edino orožje, ki so ga porabljali proti nam, da se namreč na naše zahteve ni treba ozirati, ker smo iredenta, smo jim izvili iz rok s svojo vzgledno disciplino, s katero smo oddali glasove nam po načelih najbližji nemški avstrijski stranki. Kaj takega bi ne bilo mogoče, če bi v nas bil duh iredentizma. Od svoje strani smo storili sedaj vse in vsa odgovornost za nadaljnjo odlašanje rešitve našega manjšinskega vprašanja pade edino na Nemce. Na teh je sedaj, da se odkrižajo svojih koroških narodoslovnih idiotov, ki se po svoji domišljiji čutijo zmožne razvozlati vse narodnostne probleme, kar bi bilo tem lažje, ker noben ne pripada pravemu nemškemu narodu. Ti so bili do sedaj največja ovira. Ti so nam zapeljevali naš dobrodušni narod in naredili iz mnogih bitja, ki niso ne tič ne miš. Ti naj sad svoje vzgoje določujejo kot bistveno znamenje posebnosti našega naroda?! Na pravih Nemcih je, ali so zmožni iti preko njih. Bližnja bodočnost bo to pokazala.

Z veliko silo pritiska gospodarska kriza na Evropo, zažrabila je tudi že Ameriko, čutijo jo tovarne, obrtniki, delavci in kmetje. Posebno kmetje so zašli v hude dolgove, na ha zemlje

že pride dolga 147 S ali na jeh 85 S v Avstriji. Posebno čutimo gospodarsko stisko Slovenci. Od nekdanj sta nas država in dežela zanemarjali, lani so sami to pripoznali. Razgled po naših krajih najde stisko pri kmetih, delavcih in obrtnikih, ni izkupička za kmetijske pridelke in ni dela za delavce in obrtnike, ker kmet nima denarja. Kako globoko smo že, nam kaže dejstvo, da nam preostaja poslov. Še vsako leto so se kmetje trgali za posle, sedaj se je pa marsikateremu poslu zgodilo, da ob Novem letu ni vedel kam. To je pač glasno znamenje, da naši kmetje ne dohajajo niti z najpotrebnejšimi plačili in zato skrbujejo svoja gospodarstva na to, kar zmorejo sami s svojimi družinami. Imamo še precej poslov, ki so radi na deželi, ki se bojijo mestnih brlogov, upam, da bodo vsi ti uvidevali stisko gospodarjev in jim pomagali z manjšimi zahtevami preko tako hudih časov, ker si s tem tudi sebi omogočijo življenje na deželi.

Lepo dedščino smo dobili od svojih prednikov: ljubezen do doma. Ta ljubezen do doma naj nam vsem pomaga v časih stisk. Ljubezen se ne boji pomanjkanja in trpljenja, ampak raje strada in trpi, samo da vzdrži ljubi dom. S to ljubeznijo pojdimo v novo leto! Med narodi ni miru, ker ni ljubezni. Ljubezen v družini, s sosedi in po vaseh naj nam ohranja mir; ta naj nam vrača zapeljane brate in sestre! Ljubezen ne zaničuje zapeljanega, ampak ga le podučuje in vstraja dotlej, da na novo užge po napačni vzgoji ugašeno ljubezen do doma.

Ljubezen do doma nas uči ljubiti svoje slovenske prednike. Ne mogli bi vsa dolga desetletja vstrajati v boju za svoje narodne pravice, položili bi orožje ob plebiscitu, če bi ne bilo med nami te ljubezni. Dokler ta ne ugasne, se bomo borili naprej dotlej, da ji priborimo zmago. Tudi Rim se ni sezidal v enem dnevu, sezidal pa se je le, tako je tudi z našimi narodnimi pravicami: naši nastopi ob volitvah, naš trud v deželi, naše prizadevanje na manjšinskih kongresih so kamni, s katerimi zidamo svoje narodne pravice.

Ljubezen do doma ljubi hišo, v kateri so bivali predniki, ljubi polje, ki so ga obdelavale žuljave njihove roke. Hude gospodarske stiske so že šle čez naše domove, dolgoletne vojne, večstoletni valpetov bič, a vse je prenesla ljubezen naših prednikov do domov. Ta jih je nam ohranila. Ta bo tudi v sedanjem hudem času pomagala ohraniti domove otrokom. Ljubezen je iznajdljiva: našla bo vse pripomočke, samo da doseže ohranitev, učila bo modernega gospodarstva iz knjig, listov, opazovanj in izkušenj, učila bo pritrganja in skromnega življenja in varčevanja pri vsaki veliki in mali reči našla bo v vsakem času najprimernejše orožje za obrambo in imela le en cilj pred seboj: ohraniti dom. Dokler bo ta ljubezen doma v naših domovih, bodo ti ostali v naših rokah in ne bo se naseljeval tujec po narodu in veri med nami. Ravno zato toliko nasprotnikov, med nami ubija to ljubezen po šoli, shodih in listih, po uradnih in neuradnih, kulturnih in gospodarskih zapostavljanjih, da bi naši domovi postali zreli za boben in bi naredili prostor za tujca, ki v naše vase ne prinaša miru, ampak razdor.

Kot majhen del slovenskega naroda ne moremo zabraniti evropskega oboroževanja, ne moremo rešiti celotnega manjšinskega vprašanja in ne moremo ublažiti splošne gospodarske krize, a razorožiti moremo svoje domače povzročitelje nemira v naših vaseh, a priboriti si moremo svoje narodne pravice in prestati moremo še hujše gospodarske stiske, če bo med nami živela ljubezen do doma. Ljubo doma, kdor ga ima.

POLITIČNI PREGLED

Koroški deželni zbor je drugič zasedal dne 29. in 30. decembra 1930. Predsedstvo deželnega zbora se ni volilo, kakor predvideva deželna ustava, marveč samo imenovalo po porcu. Prvi predsednik je soc. dem. Lukas, drugi landbundovec Sattler in tretji soc. dem. Rothwangel. V odbore so bili izvoljeni: v šolski odbor soc. demokrati: dr. Zeinitzer, Dora Kricher, Lora Luger, Swoboda; Schobrovec: dr. Plasch, Feinig; kršč. socijanci: Leer, Traussnig; heimatblokovci: Angerer. V gospodarski odbor so poslali soc. demokrati Nentzlerja, Loro, Oswald, Swoboda in Krena; gospodarski blok Ferlitscha in Sattlerja, krščanski socijanci Tomaschitz in Leera in Heimatblock Simo. V ustavnem odboru so soc. dem.: Lora, inž. Pichler, Rothwangel, Lukas, dr. Zeinitzer; gospodarski blok: Werner in Feinig; kršč.-soc.: Grossauer in inž. Ehrlich; Heimatblock: Angerer. Finančni odbor: Rothwangel, Krenn, inž. Pichler, Oswald in Melcher od soc. dem., dr. Angerer in Werner od gospodarskega bloka, Hernler in inž. Ehrlich od kršč. soc. in general Hülgerth od Heimatblocka. Doslej so bili poslanci slovenske manjšine na Koroškem skozi 6 let zastopani v šolskem in gospodarskem odboru, zanaprej se bo sklepalo vse brez Slovencev. — Sodišči v Celovcu in Millstadin zahtevata izročitev posl. inž. Schumyja radi razžaljenja. Sprejele so se tudi trinmesecne dvanajstine. Do volitve deželnega glavarja tudi tokrat ni prišlo. Landbund kandidira posl. inž. Schumyja, katerega kandidatura pa ne najde posebnega odmeva, kar se je tokrat pokazalo. Pri volitvi je ostalo v dvorani 14 soc. dem. (1 bolan) in 6 landbundovcev. Dvorano pa so zapustile vse druge stranke in tudi vsenemški poslanci Schobrovega bloka. Deželna ustava določa, da mora biti pri volitvi deželnega glavarja navzočih tri četrtine poslancev, to je 24. Upajmo, da se do prihodnje seje deželnega zbora politično ozračje na Koroškem nekoliko razjasni, da pride končno do izvolitve deželnega glavarja.

Avstrija. Govori se, da se bo volitev zveznega predsednika preložila na 14. junija. Parlament ima namreč toliko dela, da ne bo mogel pravočasno sprejeti izvršilnih zakonov k tej volitvi. Pa tudi drugače z ozirom na ogromno brezposelnost ni priporočljivo razburkanje javnosti. Gotovo je preveliko zahtevano, če morajo iti volilci vsako leto po parkrat k volilni žari, ko bi se dalo to urediti enostavnije, ako bi bilo med politiki nekoliko več nvidevnosti in smisla za složno sodelovanje v korist državi. — Kršč. soc. klub je sporočil dr. Steklju, da njegovo zadržanje ni v skladu z izvrševanjem kršč.-soc. mandata. S tem ga je kršč.-soc. stranka izključila iz svoje stranke. — Odkar knez Starhemberg ni več v vladi, se je nekoliko spametoval in uvidel, da ni priporočljivo iti z glavo skozi zid. Ko je pred volitvami še govoril, da vladnih vajeti ne da iz rok in da bo vodil boj proti marksizmom tako dolgo, dokler se ne bo zakotalila glava Azijata Breiterja po cesti, je postal sedaj dosti zmernejši. K temu ga je prisilil tudi položaj, ker v heimwehrovskih vrstah so štrli struje, od katerih vleče vsaka na svojo stran. Boj proti marksizmu hoče voditi še naprej, a ne s silo, temveč z duha svetlim mečem. Marksizmu hoče izpodrezati korenine potom tiska. Tudi ni več za puč, ker je do oblasti priti lahko, težje pa jo vzdržati. Pri puču bi tekla tudi kri nedolžnih nahujskanih. Polagoma bodo postali tudi voditelji Heimwehra pametnejši, če prej organizacija na članstvu toliko ne izgubi, da sploh ne bo igrala nobene vloge več. Poleg razcepljenosti v hem

wehrovskih vrstali so odpovedali velekapitalistični krogi denarne podpore. V zadnjem času moremo tudi štati, da je celo Italija z oziroma na svoj gospodarski položaj odpovedala podporo Heimwehru, hrvatskim emigrantom in makedonstvujušim. — Pogajanja radi delitve davkov na Dunaju zelo počasi napredujejo. Uspehi starega leta so takorekoč ničevi. Dunaj na vladni načrt noče pristati, vlada pa tudi ne more popustiti z oziroma na deželo, ki se vse nahajajo v težki finančni krizi. Vlada pravi, da brez kritja ne more podaljšati podpore v stiski ali zasilne podpore, kritje pa leži ravno v spremembi zakona o delitvi davkov. Zaenkrat se je zasilna podpora podaljšala samo do 25. januarja, da se da socialnim demokratom, ko so zahtevali podaljšanje do 1. julija, prilika, da premislijo in popustijo.

Politične vesti. Po izjavi Mussolinija je napravila Italija v prvih 11 mesecih lanskega leta 900 milijonov lir primanjkljaja v državnem gospodarstvu. Dohodki se ne dajo zvišati, zato se mora štediti, takega mnenja je Mussolini. Italija se mora oboroževati in tu se izdatki ne morejo znižati. Ravno vsled tega Italija nikjer ne more dobiti posojila. Da bi pripravil tla za posojilo, namerava govoriti Mussolini v radiu o mirobiljubnosti Italije. Menda se na svetu nihče ne bo našel, ki bi Mussoliniju verjel. — Mussolini je ustanovil posebno tajno policijo, ki se imenuje „Ovra“ (Organizzazione Vigilanza Repressione Antifascismo — organizacija, ki nadzira in pobija protifašistične pokrete). Naloga te organizacije je, da potom tajnega opazovanja odkrije nasprotnike fašizma, ki se kot taki v javnosti niso izdali, ter jih prižene pred sodnijo. V to svrhu je vlada zbrala v Ovra vse najboljše policiste, ki imajo razpleteno sijajno informativno službo po vsej državi. Povsod, v bankah, pri odvetnikih, v društvih, v klubih, med zdravniki, med časnikarji, med inženjerji ima svoje sotrudnike. Samo na ta način je bilo mogoče uprizoriti zadnji proces. Da je bila taka policija potrebna, kaže, da je fašizem v razsulu in da napenja zadnje sile, da bi se še obdržal. — Nemčija spravi pred januarsko zasedanje Društva narodov pritožbo proti Poljski o priliki volitev v sejem. Po redu pade predsedstvo na Nemčijo. Ker pa ima predsednik nalogo, da pomirjuje, pripravlja in priporoča sporazume, se bo Nemčija bržkone odrekla predsedstvu, ker bi otežkočala nemškega zunanega ministra v postopanju, v korist Angliji, ki pride prihodnja na vrsto. Potemtakem bi prišla Nemčija na vrsto v majskem zasedanju. — Pariški listi vedo povedati, da predlaga Nemčija carinsko unijo z Jugoslavijo, Romunijo, Bolgarijo in Madžarsko. Po nemškem predlogu bi dobile omenjene agrarne države dalekosežne ugodnosti za uvoz pod pogojem, da bodo priznale iste ugodnosti za uvoz nemških industrijskih izdelkov.

DOMAČE NOVICE

Grz. poverjenike Družbe sv. Mohorja vjudno prošnjo, ker se po Mohorjevih letošnjih knjigah še vedno povprašuje, a kompletnih niti založništvo nima več, da nam sporočijo število preostalih popolnih izvodov, da jih odkupimo.

Zahvala. Za mnogobrojne, razveseljive čestitke, ki sem jih sprejel ob svojih sedemdesetletnici, se tem potom prav pritrčno zahvaljujem. Upam, da se mi posreči oddolžiti se v kratkem s frajnim spominom. — Brdo pri Šmohorju, dne 22. decembra 1930. France Ksaver Grafenauer.

Skrbimo za dober tisk. Kako delajo socialni demokratje? V mali Avstriji imajo 7 dnevnikov s 319.700 izvodov, 68 drugih listov z 2.007.550 izvodov in 52 strokovnih listov z 833.850 izvodov, skupaj torej 127 listov s 3.161.100 komadov naklade. Kaj naj storimo? O tem se je treba resno posvetovati. Gotovo je, da brez moči tiska ni kulturne moči, ni zmag na polju politike. Evropa je zdaj bolj nego kdaj poprej velika bojno polje duhov. Sovražni tisk zdaj svet prevladuje. Zaradi tega žrtvujte v novem letu bolj svoje moči v službo dobrega tiska! Kdor se ne zanima za dober tisk, ta nima pravice imenovati se dobrega sina svoje cerkve in svojega naroda.

Dobri vasi. (Cerkveni koncert.) Gojenci in gojenke celovškega učiteljskega so pod vodstvom prof. Antona Anderluha izvajali dne 21. decembra 1930 v naši cerkvi cerkveni koncert. Program je vseboval koroške pastirske pesmi, ki naj bi predstavljale koroško narodno blago,

a so v resnici pisana mešanica dialekta in salonske nemščine. Podajanje samo je bilo vse-skozi ponesrečeno. Vse glasbene finese, ki dajejo koncertu lepoto, vrednost in vsebino, so odpadle. Pesmi so se pele zategnjeno, monotonno in enakomerno, kakor jih boljše poje najprostejši kmečki mešani zbor v kakšni zakotni gorski fari. Tudi kvalitativno glasovi niso dosegli niti najnavadnejšega koncertnega nivoja. Tenor celo v samem moškem zboru ni prišel do veljave. Pri točkah z mešanim zborom so se pa moški glasovi sploh izgubili. Spremljava z različnimi instrumenti (gosli, flavta, klarinet, brač) se je lovila v najbolj nemogočih poltonih, kar ni se dalo opravičiti z mrazom. Edino zadnja pesem sporeda „Das Kärntner Weihnachtslied“ je bila podana nekoliko boljše, kar je pripisovati dejstvu, da jo je skomponiral prof. Anderluh sam. A z eno samo pesmijo se splošen vtis ne da popraviti. — Koncertu je prisostvovala vsa „elita“ iz bližnje okolice, sicer pa je bila prireditev slabo obiskana. Zanimivo je bilo gledati obraze, ki so vsi premrli in polni razočaranja prihajali iz cerkve, brezdvomno s tihim notranjim prepričanjem, da je bilo onih 50 grošev, ki so jih dali za vstopnino, in tista ura „uživanja“ in prezebanja izgubljen čas in denar.

Volnena oblačila ostanejo moderna. Ničesar ni tako praktično, udobno in koristno kakor volnene reči. Posebno vzorčasti puloverji, jakerji ali športne jopice, vsele Jersey-obleke za cesto, šali in vse ljubke volnate otroške reči so in ostanejo zmiraj moderne. Izpreminja se sicer oblika in barva, toda vedno ostane stara mehka in trpežna volna, ki nas greje v mrzlem času. Da pa vse te lepe stvari tudi lepe ohranimo, jih moramo pravilno negovati. Pletene stvari se nikdar ne smejo obesiti na obešalnik, marveč se morajo dobro razvleči v pravo obliko in skrbno zravnati. Oprati pa se dajo volnene obleke vseeno ali so enobarvne ali pisane — v mrzli Persilovi tekočini. Na vsak liter vode pride ena žlica Persila. Da se pa pristnost barve preišče, se iz previdnosti poprej poizkusi v čisti mrzli vodi na kakem delu, ki ni tako viden, potem pa se obleka, ki jo hočemo oprati v pripravljeni tekočini previdno izžme, ne da bi drgali ali vlekli, in potem se obleka izžme v čisti mrzli vodi, kateri smo pridajali nekoliko kisa. Kis barve zopet oživi, da so lepše kot prej. Mokrote, ki je še v obleki, se najlažje iznebimo, če zavijemo volnene stvari v kos sukna, kar tako dolgo ponavljamo, da ostane suha. Tako posušeno volneno obleko položimo na belo rjuho in jo previdno raztegemo v obliko. Posebno se mora paziti na to, da se pri pisanih stvareh nikdar volna pri volni ne suši, ker bi se mogle barve izteči. Povsod se morajo položiti vmes bele cunjice ali bel svilen papir. Potem se položi obleka na belo rjuho in pusti sušiti. Nikdar pa se ne smejo volnene stvari za sušenje kam obesiti. Tudi bližine peči in letne vročine se je treba varovati. Če jih moramo pa likati, se stori to previdno z zmerno toplim likalnikom, ne da bi se pri tem nategovalo. V Persilu očiščene volnene stvari in na ta način previdno negovane vedno ohranijo svoje mehko in svežost.

Korte. (Razno.) Malokdaj se oglasi kateri v našem listu iz našega kraja, zakaj daleč smo oddaljeni od drugih, skoro bi rekel na koncu sveta. Pa vendar smo delavni. Kakor smo že poročali, smo si preteklo leto nabavili nova zvonova. Želeli pa smo vedno tudi še, da bi dobili svojega dušnega pastirja. Ta želja se je nam sedaj izpolnila. Dne 6. decembra 1930 so topiči in zvonovi oznanili prihod č. g. župnika Ivana Nagla. — Letina je bila za naše kmete srednja. Tem bolj pa je bila za tuje drvarje. Kateri je hotel, si je lahko kak šiling prihranil in ga poslal na Solnograško ali Gornje Štajersko svojcem. — Letošnja zima je doslej za vožnjo še dosti ugodna, a kljub temu so naši kmetje brez vožnje, čeravno se je v dveh letih posekalo nad 40.000 kubičnih metrov lesa. Da nimajo vožnje, je kriva vzpenjača, ki je kriva tudi, da razpada naša tako težko zgrajena cesta. — In gostilničar Francel gleda žalostno gor in dol po cesti, ko ni od nikoder nobenega voznika. Pa kljub temu z veseljem postreže vsakemu potniku. — Mladi Plesnikar, ki je prevzel slabo gospodarsko poslopje, si je postavil nov hlev in si popravil tudi hišo.

Sv. Lenart pri Sedmih studencih. (Smrt.) Na god nedolžnih otročičev se je vila zelo dolga procesija iz Rikarje vasi proti farni cerkvi. Nesli so k zadnjemu počitku Antona Koflerja, užitarja na Jakličevi kmetiji. Rajni je bil zelo blag mož, postrežljiv in je s svojim modrim nasvetom pomagal marsikomu. Bil je tudi skozi 14 let cerkveni ključar in ustanovnik požarne brambe. Dosegel je starost 67 let. Pri hiši je zapel cerkveni zbor iz Štebna pri Bekštanju lepo

žalostinko „Vigred se povrne“. Naj v miru počiva! — Vreme je naravnost krasno, skoraj nič mraza, snega za kakih 10 cm (medtem ga je zopet nekaj napadlo; ur.), ravno toliko, da morejo voziti les in drva iz gore.

Št. Janž. v Rožu. Smrtna žetev je v zadnjem času izredno bogata v naši fari. Kar zaporedoma so nas v zadnjih tednih zapustili Cpopijeva mati, Činkovcev in Lipijev oče. V torek dne 30. decembra pa smo spremili v nenavadno častnem spremstvu Šlemčev mater, 87 let staro Ano Štih, k zadnjemu počitku. Šest duhovnikov smo videli v pogrebni sprevidi, ki ga je vodil nečak rajne Šlemčeve mame, bitčovski župnik prč. g. Jožef Štih, in šest redovnic, častitih šolskih sester. Štiri dobice, zveste hčere — ena izmed njih šolska sestra učiteljica — žalujejo ob grobu vzorne matere, ki so jo ljubile in častile in spoštovale, kakor zna in more le otrok, ki ljubi in časti nebeškega Očeta in nebeško Mater. Domači pevski zbor je zapel dobri materi, ugledni in vzgledni ženi faranki na domu in na grobu pesem-žalostinko za slovo. Bivši šentjanski provizor č. g. dr. Blimfi iz Celovca je v svojem nagovoru počastil spomin rajne Šlemčeve matere, ki jo je z globokim prepričanjem postavil za vzor in zgled krščanske žene, matere, gospodinje, prave, zveste dedke Gospodove, kakršnih nam naj dobri Bog še mnogo pošlje.

Lovanke pri Dobri vasi. (Smrt.) V ponedeljek dne 15. decembra 1930 smo spremili k zadnjemu počitku najstarejšo ženo vse župnije, obče spoštovano Komarjevo mater iz Lovank. Bila je duhovna mati č. g. Ivana Sekola, župnika na Pečnici. Značajna in odločnonarodna je stala vedno na naši strani. Še celo pri zadnjih volitvah, četudi z veliko težavo, se je potrudila na volišče, da je mogla oddati svoj glas naši stranki. Dosegla je izredno visoko starost 87 let. Mil. g. proš jo je slavil v ganljivih besedah ob odprtem grobu. — V torek 23. decembra pa so zopet žalostno naznanjali lovanški zvonovi, da obče priljubljene Kovačeve matere ni več med živimi. Po večletnem bolehanju jo je Vse-mogočni odtrgal iz družinske srede, od domačih, ki so jo ljubili in spoštovali, kakor so pač dolžni spoštovati vsi pošteni krščanski otroci svojo mater. Mil. g. proš ji je izpregovoril v slovo ganljive besede, pri katerih ni ostalo suho nobeno oko. — Omeniti bi bilo še, da je kruta, neizprosna smrt letos samo v naši skromni vasi pobrala nič manj kot 10 ljudi: 8 odraslih in 2 otroka, kar celo stari ljudje ne pomnijo. Upamo, da jim je bil Večni milostljiv in da vživajo v novi domovini boljše srečo nego jo more nuditi naša dolina solz!

Lipa nad Vrbo. (Filip Kandolf †.) Dne 22. decembra 1930, ravno med svitno sv. mašo, je v Gospodu zaspal blagi in velezaslužni narodnjak p. d. Nemec na Potoku. Dosegel je rajni kljub trudopolnemu delu kot priden gospodar in skrben družinski oče lepo starost 84 let. Dolgih 10 let je bil odbornik še prejšnje občine Loga vas in potem Lipe nad Vrbo. Bil je tudi odbornik krajnega šolskega sveta in odbornik Hranilnice in posojilnice v Podravljah in tudi večletni cerkveni ključar. Poleg tega je bil nad 50 let pri prostovoljni požarni bramb zastavonoša. Naš preminuli oče je bil vedno zaščitnik cerkve. Kljub svoji starosti je hodil dopoldne in popoldne k božji službi in njegova zadnja beseda je bila opomin, da naj se cerkve ne pozabi. Kot zvest narodnjak je moral med vojno mnogo pretrpeti. Mnogo je prestal naš rajni in velike so bile njegove žrtve, zato mu bodi domača zemlja lahka, ostali družini pa naše sožalje!

Globasnica. (Pogrebi.) Kruto je začela gospodariti v naši okolici bela žena s svojo neusmiljeno koso. Žalostno melodijo zvonov smo slišali dne 7. novembra, ki so nam naznanili, da je za vedno zatisnil oči dobri Prutejev oče iz Večne vasi v 73. letu svoje starosti. S tem je izgubila Prutejeva hiša gospodarja, ki mu ne bo naslednika. Trden kot skala se je pehal na svojem posestvu, da je ustvaril svojim pravi domači slovenski dom. Tako skrben in dober je bil, da ga v naši okolici težko najdeš. Mož krščanskega prepričanja; pri njemu ni bilo ne- delje brez maše, kadar ga ni zadržala kakšna bolezen, in kar moramo še posebno poudariti, bil je stara slovenska korenina, ki je ljubil svoj materin jezik, svojo domačo zemljo in družino. Bil je vedno prvi na volišču in se ni sramoval pokazati svojega prepričanja pred svetom. Kako je bil povsod priljubljen in spoštovan, je pokazal njegov pogreb na dan volitev. Takega

Sveže kot rosa in belo kot sneg

bo Vaše perilo, ako perete pravilno. Pomislite samo, kako izdaten je Persil! Na vsake dve in pol do tri vedra vode porabite en paket Persila. Raztopite Persil v mrzli vodi in samega! Perilo kuhajte samo enkrat en četrt ure in splakujte najprej toplo, potem mrzlo! Če perete na ta način, ne boste več prali drugače. Prepričaj Vas bo dober uspeh.

Persil je Persil

pogreba še menda Večna vas ni videla. Oče, naj Ti bo domača slovenska zemljica, ki si jo tako ljubil, lahka! Ostalim pa naše globoko sožalje! — Dne 17. decembra pa smo pokopali Fištrovega očeta v Globasnici, najstarejšo osebo v naši okolici. Dosegel je častitljivo starost 92 let. In dva dni navrh se je spet oglašil mrtvaški zvon in nam naznanil, da se je Jamrov oče v Mali vasi preselil iz tega sveta v večnost. Dosegel je že 83. leto in je zadnje čase vedno bolehal. Počivajte v miru.

Drobne koroške novice. V Marijanišču je bil v šolskem letu 1929—30 201 dijak. Zavod je imel 99.372 S dohodkov in 100.459 S izdatkov, primanjkljaj tedaj 1087 S. Zbirke so znašale 38.583 S. — „Kärntner Tagblatt“ z dne 28. decembra 1930 prinaša sliko nemškega odvetnika dr. Riebla v Celju, ki so ga jugoslovanske sodne oblasti zaprle. Prvotno so vsi nemški listi objavili, da je bil zaprt vsled tega, ker je poslal Društvu narodov pritožbo radi zaplenbe „Nemške hiše“ v Celju. Po enem tednu je bil dr. Riebl izpuščen iz preiskovalnega zapor. Četudi sam objavlja v celjski „Deutsche Ztg.“ z dne 21. decembra, glasilu nemške manjšine v dravski banovini, da je bil aretiran vsled tega, ker se ga je dolžilo zvez s hrvatskimi emigranti (dr. Krnjevič), ki izdajajo v Ženevi list „Croatia“, ki je naperjen proti Jugoslaviji, omenjeni list po enem tednu še vedno pogreva staro bajko, da je bil dr. Riebl aretiran radi pritožbe na Društvo narodov. — Dne 20. dec. so našli na Koroškem 10.657 podpirlanih brezposelnih teden navrh, dne 27. decembra 1930, pa že 11.192. V dveh tednih se je število pomnožilo kar za 1636 oseb. Pred enim letom je bilo v istem času 7839 podpirlanih brezposelnih. — Prizidava k delavski zbornici v Celovcu bo stala 900.000 S. — Sliši se, da Landbund noče odstopiti od kandidature inž. Schumyja za deželnega glavarja. Pri sedanjem položaju Schumy ne more biti deželni glavar. Socijaldemokrati pa tudi niso posebno navdušeni, da bi imenovali svojega kandidata, ki bi jim kot najmočnejši stranki pripadal. Če meščanske stranke ne izpremenijo svojega stališča, preostanejo samo nove volitve, kar pomeni politiko z glavo skozi zid. — Delavska zbornica ima svoje knjižnice v Podkloštru, Železni Kapli, Bistrici v Rožu, Borovljah, Grabštanju, Sinči vasi, Področici, Štihu, Vrbi, Vetrinju, Velikovu in Celovcu. Zahtevajte slovenske knjige! — Celovski občinski svet je sklenil 4 mesečne dvanajstine. Celovsko mesto ima 11 milijonov S letičnih dolgov in se je pred novim letom razpravljalo o tem, ali bo 1. januarja sploh mogoče izplačati uradnikom in delavcem plače. Govorilo se je, da se bodo znižale nižjim uradnikom plače za 5 in višjim za 10 odstotkov. Prav resno pa se razpravlja o prodaji mestne elektrarne, ki do naša največ dobička. — Župnik Ivan Ebner je bil postavljen za upravitelja župnije Melviče, ker je dobil melviški župnik Franc Mikula bolezenski dopust. Za soprovizorja v Žrelec je bil imenovan prošt Ivan Brabenec v Podkrnosu, ker je bil dr. Amšl upokojen, za soprovizorja v Apačah pa župnik Josip Rudl v Galiciji. —

Na Krnskem gradu je 30. decembra umrl naš dolgoletni naročnik in ud Mohorjeve družbe Valentin Potočnik. Skozi 30 let je oskrboval celovški botanični vrt poleg realke in si z varčnostjo toliko prihranil, da si je kupil Javkejevo kajžo pod Krnskimi gradom, odkoder je prihajal vsak dan v Celovec. Pred letom je bil operiran na slepiču in od tega časa ni bil več zdrav. Pri delu je izgubil zavest in v 70. letu starosti izdihnil v svoji kajži svojo blago dušo. Naj v miru počiva! — V Svetni vasi sta bili aretirani Marija Klavara starejša in mlajša. Mlajša je bila začasna raznašalka pošte. Sprejemala je od strank denar in ga ni oddala pošti, obratno pa ne strankam. — Na dan vseh svetih ponoči je več rožeških fantov uprizorilo na dravskem mostu nemir. Franc Kulnik je bil moten v spanju in šel jih je pozvat, da mirujejo. Pri tem je ga neki Gröblacher ranil z nožem. Zato je dobil Gröblacher 5 mesecev zapora.

DRUŠTVENI VESTNIK

Sveče v Rožu. („Županova Micka“.) Izob. društvo „Kočna“ priredi v nedeljo dne 11. januarja 1931 ob 3. uri popoldne na društvenem odru pri Adamu igri „Županova Micka“ in „Bogatin in smrt“. Vstopnina znaša za 1. sedež 80 grošev, 2. sedež 60 g in stojišče 40 g. Sodeluje društveni pevski zbor.

Loče ob Baškem jezeru. (Gospodinjski tečaj.) Nekaj strašnega se je pri nas zgodilo, skoro da ni Jopa padla čez nas. Tako si je moral v zadnjih tednih misliti marsikdo, ko je slišal mile tožbe naših „prijateljev“ zaradi našega gospodinjkega tečaja. Ali ni to grozno, da naše dečve od sedaj naprej ne bodo več mizo „narihtale“, ampak jo pogrnile, da ne bodo več „pratale prate“, ampak bodo pekle pečenke. In kaj takega se sme na Koroškem goditi, kaj takega oblasti dovolijo! To nekaterim šumijevcem ne gre v glavo. Kar se je od te strani o našem tečaju govorilo, bi delalo čast vsakemu humorističnemu pisatelju. In hvala Bogu, tudi mi razumemo humor in smo zato veseli. A najbolj veseli pa smo, da je gospodična Kristofova, ki je tečaj vodila, tako dobro in praktično naučila naše dečve. Ni to glavno, da se naučijo dekleta kuhati dragocene pariške jedi, ampak da znajo v teh dragih časih štediti in v kuhinji dobro porabiti to, kar nam da domača zemlja, kar sami pridelamo in je vendar zopet tako okusno pripravljeno, da mora biti zadovoljna tudi najvišja gospoda. To dekletom pokazati, se je gđni učiteljici v vsakem oziru posrečilo, kar je bilo videti tudi na lepi, dobro obiskani razstavi, ki je tudi pametnim nasprotnikom zelo ugajala. Vsi pametno misleči ljudje so ji za njen obilen trud in uspeh pristrčno hvaležni. Upamo, da ni bila zadnjikrat pri nas!

Sele. (Društveno.) Že stara navada je, da imamo pri nas vsako leto na Štefanovo kako prireditev. Tudi letos je izobraževalno društvo povabilo člane in prijatelje, da obhajajo izredno slavnost — desetletnico društvenega delovanja. Prvi del prireditve je bila ljubka božičnica z deklamacijami, petjem in živimi jaslicami. Nato

je nastopil društveni tajnik Janko Ogris in v lepo zastopanem govoru podal zgodovino društva in očrtal njegovo delovanje v letih 1920—1930. „Bandrovka“ nas je z otožnim petjem ganila do solz, „kavarica“ pa nas je zopet spravila v dobro voljo in smeh. Zelo je tudi ugajal prizor deklet „Perice ob potoku“. Nato so igralci uprizorili Vodopivčevo ljudsko igro „Zaradi oreha“, ki je sicer zelo preprosta, a ima zdravo jedro. Igrali so dovršeno, saj tudi obhajajo že desetletnico svojega delovanja na odru. — V našem Domu vlada zdaj živahno vrvenje, ker se v njem vrši gospodinjski tečaj pod vodstvom gđ. Milke Hartmanove. Udeležuje se ga 18 deklet. Kaj več o življenju v Domu pa prihodnjič!

NAŠE KNJIGE

Koledar Družbe sv. Cirila in Metoda za l. 1931. Cena 15 Din. Natisnila Narodna tiskarna v Ljubljani. Koledar obsega poleg drugega sledeče spise: Poročilo na 41. skupščini Družbe. Povestico: Naša Betka od Ksaverja Meška. Članek: Matere, vzgajajte svoje otroke v narodnem duhu! Nadaljna dva spisa se bavita s kočevskim otokom v dravski banovini. Kočevskih Nemcev je 12.568. Dasi so nemški Kočvarji kroginkrog obdani od Slovencev, vendar se tekom stoletij niso poslovenili. Medtem ko se slovenski otrok na Koroškem v šoli samo ponemčuje, tako da je šola na Koroškem za slovenske otroke prava ponemčevalnica, hodijo nemški otroci na Kočevskem v nemške šole. Na Kočevskem je 23 nemških ljudskih ali osnovnih šol. Od teh 23 šol je 9 šol takih, da je ves pouk do končanega četrtega šolskega leta izključno samo nemški, kljub temu, da hodi v te šole tudi 19% slovenskih otrok. Ti slovenski otroci morajo torej štiri leta hoditi v popolnoma nemško šolo. Zdaj pa vzemite koroško šolo! Slovenski otrok se mora že od prvega začetka učiti računstvo v nemškem jeziku, tako da se v šoli niti šteti ne nauči slovensko. Kljub temu, da imamo Slovenci na Koroškem krasne slovenske pesmi, morajo slovenski otroci na Koroškem peti v šoli samo nemške pesmi. Slovenski jezik služi v šoli na Koroškem samo kot pomožni, posredovalni jezik, ki se ga učitelj prvo in drugo šolsko leto toliko časa in v toliko posluhuje, dokler se z otroci ne more sporazumeti v nemščini. Znamo šole, v katerih se slovenski otrok niti latinskih črk ne uči. — Ostalih 14 šol stoji v jezikovno mešanem ozemlju in na teh šolah so posebni nemški oddelki za nemške otroke in ločeni slovenski oddelki za slovenske otroke. Torej tudi na teh šolah je pouk za nemške otroke prva štiri leta izključno nemški. O blaženi Kočvarji! O če bi na Koroškem imeli take šole! — Poseben članek obravnava jezikovne razmere v Gorici in zopet drug članek šolstvo na Primorskem. — Koledar je jako zanimiv.

Lučka z neba. V Ljubljani je izšel sredi decembra nov verski list za otroke. Izdaja ga o. K. Sekovanič, frančiškan. List bo izhajal redno vsak mesec in bo stal za Koroško bržkone 1 S za celo leto. Danes, ko se bije boj za otroke in ko so nemški brezverci vrgli v slovenski del Koroške svoj brezverski tisk, je gotovo umestno, da preskrbimo našim otrokom dobrega čtiva. List ima malo manjšo obliko nego „Nedelja“. Treba je, da vzgojimo dobro verno generacijo. Zato priporočamo staršem in čgg.

PROMESE

na
gradbene srečke (Baulose) izdaje 1926

Žrebanje 15. februarja.

Cena 5 S.—

Glavni dobitnik S 200.000

J. PROKOPP

BADEN, N.-Ost., Hauptplatz Nr. 17.

duhovnikom, da naročijo po vseh župnijah otrokom ta list. Delo in agitacijo za list naj prevzamejo župnijski odbori. Naroča se pod naslovom: Upravištvu „Lučka z neba“, Ljubljana, Marijin trg 4.

Esperanto je mednarodni pomožni jezik, razširjen že po celem svetu. Rabi ga medna-

rodni promet, radio, govoreči film in številni mednarodni kongresi. Važen je zlasti za male narode. Esperantsko gibanje se razveseljuje širi tudi v Jugoslaviji, skoro po vseh mestih države že obstajajo esperantski klubi. Slovenci imamo sledeče učne knjige: Esperantsko-slovenska slovnica, priporočljiva tudi za samouke, cena 16 Din. Ključ za Esperanto, mali slovarček, 3 Din., in esp.-slov. ter slov.-esp. slovar, ki stane 55 Din. Vse omenjene knjige ima v zalogi „Klub esperantistov v Ljubljani“, Narodna kavarna.

GOSPODARSKI VESTNIK

Bolniška blagajna je potom okrožnice razglasila spremembo pravil, ki jo je sklenil zadnji občni zbor. Te spremembe prinašajo v nekaterih točkah znižanje prispevkov, zaradi česar je treba, da jih tudi mi spoznamo. — Dosedaj so bili delojemalci, ki so dobivali hrano in stanovanje od posestnika, do konca 14. leta v prvi, in do konca 16. leta uvrščeni v 3. razred. S 1. januarjem se uvrstijo posli do izpolnjenega 15. leta v 1. in do izpolnjenega 17. leta v 3. razred. Delojemalci nad 17 let se uvrstijo v 5. razred. Poleg tega pridejo osebe, ki dobivajo starostno podporo ali ki so telesno, ozir. duševno pohabljeni, v 3. razred, medtem ko se je za te dosedaj zahteval prispevek za 5. razred. Seveda je pri prijavi teh oseb treba navesti, da dobivajo starostno podporo. Pri prijavi pohabljenih oseb je treba priložiti zdravniško izpričevalo, ker se drugače ta oseba uvrsti tudi v 5. razred. Pri mladoletnih zaposlenih je dobro, če se ob priliki prijave navede poleg rojstnega leta tudi dan in mesec, da blagajna ne zaračuna previsoke prispevke. — V teku zadnjih dveh let, v katerih je zakon o poslovskega zavarovanju z leta 1928 v veljavi, se je dognalo, da veliko število posestnikov ni vložilo prošnje za oprostitev svojih sorodnikov od bolniškega zavarovanja in jih tudi ni prijavilo k zavarovanju. Ker so ti sorodniki (starši, otroci, vnuki, bratji in sestre, zeti in snahe, tasti in tašče ter rejenci in rejenke) ravno tako zavarovanja obvezni kakor tuje osebe, se morajo za te plačati ravno isti prispevki kakor za posle, in posestnika v slučaju, da jih ne prijavi in tudi ne oprosti, zadenejo iste posledice, kakor če ne prijavi posla. Tiskovine za oprostitev se dobijo pri blagajni ali pri občinskem uradu. Prošnje za oprostitev se morajo vložiti za bolniško zavarovanje in za zavarovanje proti nezgodam ločeno in jih je treba poslati čim prej bolniški blagajni. V tem slučaju opusti blagajna prispevke za pretekli dve leti. Omeniti pa je treba, da je prošnje za oprostitev treba vložiti samo za tiste osebe, za katere se v zadnjih dveh letih še ni vložila prošnja. Oprostitev sorodnikov je posebno pri družinah na mestu, ki imajo več kot dva posla v službi, ker zdravniki te sorodnike ne zdravijo na račun bolniške blagajne. V tem slučaju mora namreč bolnik sam plačati zdravniške stroške in blagajna te stroške povrne po svojem tarifu, če se vpošlje natančen in potrjen račun. — V zelo veliko slučajih se pripeti, da se za posla, ki vsled bolezni ne more delati, ne pošljejo na blagajno bolniška prijavnica in bolniški list (Krankmeldung in Krankenschein). Te listine se morajo pri prvi ordinaciji zahtevati od zdravnika in takoj vposlati blagajni, zakaj drugače blagajna ne more izplačati bolniške podpore. Bolniški list je treba vposlati vsakih štirinajst dni, drugače bolniška podpora zapade. Če delavec nezmožen posel dobiva tudi za časa bolezni od posestnika hrano in stanovanje, pripade bolniška pomoč posestniku, samo da mora v tem slučaju posestnik podpisati na bolniškem listu prijavo A. Poleg tega mora posestnik bolnega posla odjaviti in če ta ozdravi spet prijaviti, da mu za dobo poslove bolezni ni treba plačevati prispevkov.

Celovski trg. Živina: plemenske krave 1,20 do 1,45, pitane 0,70—1, pitani prašiči 1,80—2, plemenski 1,90—2,20 S za kg žive teže. Žito: pšenica 22—24, rž 17—19, ječmen 20—22, oves 20—22, ajda 20—22, koruza 19—21 g, grah 1,40, leča 1,60 S, fižol 30—40, krompir 14—16 g za kg. Zelje 60—80, repa 20—30 g, goveja mast 6, sirovo maslo 5—6, prekajena slanina 4,50, sirova 2,80, svinjska mast 3, sladka smetana 4, kislja smetana 2,40 S, mleko 40—46, jajce 26 do 30 g.

Ljubiti svoj narod je krščanska dolžnost!

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Avstrija: V novembru je bilo v naši državi napovedanih 49 konkurzov in 237 poravnjav. — V istem mesecu je znašala pasivnost trgovinske bilance 77,5 milijona S. — Z Dunaja je bil izgnan češkoslovaški komunistični poslanec dr. Šmeral, ker je govoril na nekem kongresu zveze sovjetskih prijateljev, kot nevšečen inozemec. Kriminalni uradniki so ga spremili do meje. Ne čitamo, da bi bil vsled tega na Češkoslovaškem svedeno sprejet. — V Gradcu je zatvorila prostore „Južnonemška banka“ in napovedala konkurz. Banka je bila v najožjih stikih z nacionalističnimi krogi in se je bavila z nemškim naseljevanjem na južnem Štajerskem. Izgube znašajo 2,6 milijona S. Dva višja funkcionarja banke sta romala v deželni zapor. Seveda ni pričakovati, da bi bila primeri kaznovana, četudi je izgubljen tudi denar malih ljudi. — Major Pabst je v naši državi doigral. Heimwehr ga je povsod odklonila. Pa tudi v Nemčiji, kjer vodi pogajanja, nima dosti izgledov, da bi prišel na katero vodilnih mest pri narodnih socialistih ali Stahlhelmu. — Letos pridejo v promet novci po 5 g. Izdali se bodo tudi Mozartovi dvojni šilingi. — Jugoslavija: Dne 11. decembra so jugoslovanske oblasti zaprle celjskega odvetnika dr. Valterja Riebla. Kmalu po tem so nemški listi pisali, da je bil aretiran vsled tega, ker je poslal Društvu narodov spomenico o bivši sudmarkini Nemški hiši, ki je bila razlašena. Sedaj pojasnjuje sam v nemških listih, da je bil aretiran vsled tega, ker mu je neka dama poslala iz Ženeve izvod lista „Croatia“, ki ga izdaja ubežnik dr. Krnjevič. Ta list je v Jugoslaviji prepovedan. Dr. Riebl tudi ugotavlja, da se je z njim v preiskovalnem zaporu lepo ravnilo in pospešilo preiskavo, da je mogel biti po enem tednu izpuščen iz preiskovalnega zapora. — Dr. Albert Kramer, direktor „Jutra“, je bil imenovan jugoslovanskim poslanikom v Pragi. Promoviral je v Pragi in bil tudi že jugoslovanski minister. — Narodna banka bo dala 21. januarja v promet nove novčanice po 10 in 100 dinarjev, ki se od dosedanjih razlikujejo samo z označbo „Kraljevina Jugoslavija“. Stare novčanice bodo polagoma vzete iz prometa. Rok za zamenjavo še ni določen. — Češkoslovaška: Roditeljski svet ljudske šole v Strašnicah v predmestju Prage je sklenil, da tako dolgo ne bo pošiljal otrok v šolo, dokler ne bodo ceste, ki vodijo v šole, tlačkane. — Začasni izid ljudskega štetja dokazuje, da se je prebivalstvo na Češkoslovaškem od zadnjega štetja pomnožilo od 13,500.000 na 14,650.000 oseb. — Po desinfekciji hranilnice v Jičini je radi vdihavanja modre kisline umrlo 23 hiračev v starosti od 60 do 88 let, 17 pa težko obolelo. — Rusija: Glasom poročil iz Moskve so bili 4 uradniki v Tuli obsojeni na smrt radi dobave slabih čevljev za vojsko. Kazen je bila takoj izvršena. — Poljaki vedo poročati, da se vršijo osobito v obmejnih krajih kmetijski upori. 2000 kmetov je pregnalo vse lokalne sovjeje, pobilo več častnikov in vojakov in zažgalo vladna poslopja. V zadnjih dveh tednih je prišlo do 200 bitk. V enem dnevu so sovjeti ustrelili 95 kmetov, 260 pa odpravili v Arhangelsk. — Belgija: Uradna preiskava trupel smrtnih žrtev v lyeški smrtonosni megli je ugotovila, da je bil vzrok smrti strupeni plin v telesu. Kakšen je bil strupeni plin, še ni razčišče-no. — Pred božičem se je v dolini Moze zopet pojavila strupena megla. Umrlo je več oseb, veliko več pa obolelo. Strokovnjaki pravijo, da je v teh krajih izbruhnila bubonska kuga. — Indija: Podkralj Indije je postal lord Willington. Angleška vlada upa, da bo novi lord pomiril Indijo in pomagal urediti indijske razmere, ker je precej liberalnih nazorov. — Okoli 1000 revolucionarjev se je zbralo v četo, ki ropa po vaseh. Četa je dobro oborožena. V borbi z rednimi četami je padlo okoli 150 vstajev, 50 pa jih je bilo ujetih. — V Bombayu je prišlo do novih spopadov med policijo in nacionalisti. Pri tem je bilo 260 oseb ranjenih. — V Rangoonu je pri zadnjih spopadih padlo 100 do 150 oseb. Do uporov je prišlo tudi v Birmi. — Ostali kraji: Ognjenik Merapi na otoku Java je pričel v decembru nenadoma bruhati. Lava je popolnoma uničila več vasi in prodrla že preko 10 km daleč. V bližini vasi je presenetila 15 ljudi na polju, ki jih je tako naglo obkolila, da se niso mogli več rešiti. Žrtev izbruha je postal tudi ni-

zozemski raziskovalec Bockhardt. Lava je porušila 4000 domov in število človeških žrtev se ceni na 1300. Vsa pokrajina je zastrupljena z dušljivimi in strupenimi plini. Vulkan bruha naprej. — V Nemčiji je že 4 milijone brezposelnih. — Bolgarija znižuje vsem državnim uslužbencem in vsem civilnim in vojaškim upokojencem prve tri mesece letošnjega leta plače oziroma pokojnine za 10 odstotkov. To je povzročilo med uradništvom veliko razburjenje in proteste. — Na Francoskem je samo 10.000 brezposelnih, manj nego na samem Koroškem, a kljub temu se je omejilo priseljevanje. — V Kattegatu na Finskem sta trčila v megli skupaj 2 finska parnika. Parnik „Oberon“ se je takoj potopil in je nad 40 oseb utonilo. — V Mihaestu v Romuniji je umrl znani državnik in vodja liberalne stranke Vintila Bratianu. V svojem življenju je bil bukareški župan, finančni minister, ministrski predsednik itd. Za novega načelnika liberalne stranke je bil izvoljen Duca, ki bo baje privedel stranko v vladu ter opustil opozicijo. — Na božični večer je obiskal pokrajino Salta v Argentini potres. Mesto Poma je popolnoma razdejano. Pod razvalinami je našlo smet okrog 100 oseb, veliko pa je bilo poškodovanih. Po potresu so nastale tako široke razpoke v zemlji, da so ponekod izginile v njih cete hiše. Iz razpoklin prihaja vroča voda. — V Turčiji so odkrili zaroto proti vladi. V zvezi s tem je bilo aretiranih okrog 1000 oseb in internirani celi bataljoni vojaštva, ki se vladi niso zdeli dosti zanesljivi. — V Alžiru se je utrgal hrib ter je zemeljska plast zasula več hiš domačinov in okrog 50 ljudi. Reševalna dela bodo trajala več časa. — Razbojniki so v jugovzhodni Mandžuriji na Kitajskem napadli vlak in povzročili, da je skočil s tira: 34 potnikov je bilo ubitih, 40 ranjenih. Več potnikov je živih zgorelo. Razbojniki so izropali vlak in naposled odvedli 20 potnikov kot talce.

Vsem prijateljem in znancem srečno in veselo novo leto!

Zahvaljujem se vsem cenj. odjemalcem za izkazano mi naklonjenost ter se priporočam tudi za v bodoče.

Valentin Kometter,
trgovec v Borovljah.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu.

Varno naložen
denar, dobro
obrestovanje!

Urađuje se v četrtih
dopoldne v Pavličevi ulici 7 v Celovcu.

Išče se dobro ohranjen
glasovir
ali
pianino.
Ponudbe na upravo lista.

VABILO
na igro
LEGIJONARJI
ki se uprizori

v nedeljo, dne 11. januarja 1931 ob
3. uri popoldne v Društvenem domu
v Žitari vasi. — Vstopina običajna.
K obilni udeležbi vabi

o d b o r .

Svoj narod zatajiti je greh!